

SXEDIO.E93

1938: ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΦΑΝΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΚΑΙ ΦΕΙΔΙΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ ΤΣΙΜΙΛΛΗ ΓΙΑ ΙΔΡΥΣΗ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΑΡΧΩΝ

Στα τέλη του **1939** με την Κύπρο να κυβερνάται από ένα νέο Κυβερνήτη από τον προηγούμενο Αύγουστο, τον Γουίλλιαμ Μπάττερσιλλ, ξέσπασε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος στον οποίο ο γερμανός δικτάτορας Αδόλφος Χίτλερ απειλούσε να σαρώσει τον κόσμο.

Μπροστά σ' αυτόν τον κίνδυνο η Ελλάδα και η Βρετανία συμμάχησαν στην αντιμετώπιση της γερμανικής λαίλαπας και αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να αλλάξουν και οι διαθέσεις των Ελλήνων Κυπρίων έναντι της Αγγλικής κατοχής στην Κύπρο.

Ταυτόχρονα με τον κοινό εχθρό προ των Πυλών (που αργότερα βομβάρδισε μάλιστα και την Κύπρο) οι Έλληνες της Κύπρου άφησαν, προσωρινά, κατά μέρος τα αιτήματα για Ένωση με την Ελλάδα και την επίλυση του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος.

Παράλληλα και ο Κυβερνήτης, βλέποντας την ανταπόκριση των Κυπρίων να προσφέρουν με όποιο μέσο μπορούσαν στην ενίσχυση της Άμυνας των συμμαχικών δυνάμεων, και πολεμώντας μάλιστα στο πλευρό των βρετανών εναντίον του άξονα άρχισε να χαλαρώνει τα σκληρά μέτρα που είχε επιβάλει.

Αυτά όλα σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το εργατικό κίνημα είχε αρχίσει ήδη να ανδρώνεται και να ριζώνει για καλά στην κυπριακή κοινωνία συνέβαλαν ώστε ο Κυβερνήτης Μπάττερσιλλ να μη αρνηθεί σε μια ομάδα Κυπρίων που είχαν εκδηλώσει πρόθεση να ιδρύσουν πολιτικό κόμμα- το πρώτο πολιτικό κόμμα που θα ιδρυόταν πάνω σε ευρεία βάση μετά τα Οκτωβριανά, αλλά και γενικότερα σε όλη την Κύπρο από την αυγή της Ιστορίας της.

Οι προσπάθειες για ίδρυση πολιτικού Κόμματος Αρχών, όπως ονομαζόταν, είχαν αρχίσει μεταξύ

διαφόρων παραγόντων τόσο της Λευκωσίας όσο και της Λεμεσού και της Λάρνακας από πολύ νωρίς, από τα τέλη του **1938**, αλλά οι συνθήκες τότε δεν επέτρεπαν κάτι τέτοιο.

Πρωτοπόροι στην προσπάθεια αυτή, σύμφωνα με το δημοσιογράφο Λύσανδρο Τσιμίλλη, ήταν ο ίδιος, ο Φάνος Ιωαννίδης, δικηγόρος από τη Λευκωσία, ο δικηγόρος Γεώργιος Βασιλειάδης από τη Λάρνακα και ο δικηγόρος και παλαιός πολιτευτής (ή Λευκός Πολιτευτής από τα άσπρα του μαλιά) Φειδίας Ι. Κυριακίδης, από τη Λεμεσό, ο οποίος είχε διατελέσει βουλευτής και δημοτικός σύμβουλος της Λεμεσού και ήταν ένας από τα πιο αγαπητά πρόσωπα παγκύπρια και ο μοναδικός άνθρωπος που τα είχε βάλει με τον κυβερνήτη Σερ Ρίτμοντ Πάλμερ και του κίνησε αγωγή όταν άφησε υπαινιγμούς εναντίον του για τη δράση των Χασαμπουλίων- των τούρκων συμμοριτών στα τέλη του προηγούμενου αιώνα.

Για τις προσπάθειες ίδρυσης του νέου Κόμματος ο Φειδίας Κυριακίδης έγραψε στην εφημερίδα "Ανεξάρτητος" στις **26.5.43**:

"Περί τα τέλη της λαμπράς Κυβερν. θητείας του Σερ Ρίτμοντ Πάλμερ, φήμαι έφτασαν μέχρις ημών, ότι η Βρετ. Κυβέρνησις εμελέτα την αλλαγὴν τακτικῆς ἀπέναντι του Κυπρ. λαοῦ και την εισαγωγὴν νέου πολιτεύματος και διακυβερνητικοῦ συστήματος εν Κύπρω, τείνοντος τελειωτικῶς προς την αυτοδιοίκησιν.

Ανεξαρτήτως του εάν αι φήμαι εκείναι ἦσαν βάσιμοι ἢ ἀβάσιμοι, ἤρχισε μετὰ την κυκλοφορίαν αυτῶν, κάποια κίνησις ἐδῶ εις την Λεμεσόν μεταξὺ πολιτευομένων, ἐπιστημόνων και διανοουμένων προς ἰδρυσιν Πολιτικοῦ Κόμματος Ἀρχῶν, με κυρίαν πολιτικὴν διεκδίκησιν αυτοῦ την Ἐνωσιν της Κύπρου μετὰ της Ἑλλάδος και με ἄλλας ἐπιδιώξεις τοπικοῦ χαρακτήρος ως λ.χ. την κοινωνικὴν και οικονομικὴν ἀνασυγκρότησιν της Κύπρου, ἐπὶ νέων συγχρονισμένων βάσεων.

Εισηγητὴς της ιδρύσεως τοιοῦτου Κόμματος

Αρχών υπήρξεν, εξ όσων ενθυμούμαι, ο γράφων το παρόν άρθρον όστις προέβη και εις βολιδοσκοπήσεις προσώπων-εν τη πόλει και εν τη Επαρχία-προς συμμετοχήν εις αυτό ανηκόντων εις όλας τας τάξεις της Κυπριακής κοινωνίας.

Απροθυμία και άρνησις προς συμμετοχήν, αντετάχθη, ως ήτο φυσικόν, μόνον από πρόσωπα ανήκοντα εις την τάξιν των ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΩΝ εκ της καταστάσεως, ήτις εκ ταξικού τρόπον τινά ενστίκτου, συμβολίζει την ΑΡΝΗΣΙΝ και εκπροσωπεί την ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΝ κατά πάσης κινήσεως ήτις προσιωνίζεται μεταβολάς εν τη οικονομική και κοινωνική συνθέσει της Κοινωνίας, αίτινες θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της και την κατ' εξοχήν προνομιούχον θέσιν την οποίαν αύτη κατέχει εν τω πλαισίω του σημερινού κοινωνικού καθεστώτος του Κεφαλαιοκρατικού.

Αι χαρακτηριστικά απαντήσεις, αίτινες μας εδίδοντο υπό τινων των κυριωτέρων εκπροσώπων αυτής ως λ.χ. "το κεφάλαιον ή το εμπόριον, εμπορεύεται αλλά δεν κάμνει πολιτικήν", "δεν είναι καιρός τώρα διά πολιτικά κόμματα" κλπ, μας έπεισαν ότι, προς ευόδωσιν του σκοπού μας, θα έπρεπε να στραφώμεν αποφασιστικώς προς τας άλλας τάξεις της Κοινωνίας μας, την μέσην και μικράν αστικήν τάξιν και προς τας πολυπληθεστέρας τάξεις των αγροτών καλλιεργατών την υλικήν, ηθικήν, πνευματικήν και κοινωνικήν εξύψωσιν και ευημερίαν των οποίων θα έπρεπε να τάξωμεν ως τον σκοπόν των πολιτικών επιδιώξεων του Κόμματος εις τον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής του πολιτικής.

Συνεννοήσεις προς συμμετοχήν εις το Κόμμα διεξήχθησαν και μετά προσώπων των οποίων αι πεποιθήσεις και η ιδεολογία ήσαν πλήρως αριστεραί. Οφείλω, εν τούτοις να ομολογήσω αμέσως και από τούδε ότι, η πολιτική συνεργασία μετ' αυτών εις ουδέν, προσέκρουσε, διότι εκ των ενδελεχών συζητήσεων τας οποίας είχομεν μετ' αυτών, επί των εθνικών οικονομικών και Κοινωνικών προβλημάτων της χώρας

μας, ήχθημεν εις τα ακόλουθα αναμφισβήτητα συμπεράσματα:

1. Οσον αφορά τας εθνικάς διεκδικήσεις του Ελληνισμού επί της Κύπρου, η ιδεολογία αυτών συμφωνεί απολύτως προς την εθνικήν ιδεολογίαν όλων των άλλων Κυπρίων και προς την πολιτικήν δράσιν του κυπριακού λαού προς Ένωσιν μετά της Ελλάδος.

Αι θέσεις του διεθνούς Σοσιαλισμού, επί του προβλήματος της εθνικής ανεξαρτησίας και της απελευθερώσεως όλων των υποδούλων Λαών της γης από της κυριαρχίας των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, είναι τόσον ουσιώδεις και κατέχουσι τοιαύτην θέσιν εις τον χάρτην των θεμελιωδών διεκδικήσεων του σοσιαλισμού, όσον και η χειραφέτησις του ανθρώπου από του Κεφαλαίου και η άρσις της εκμεταλλεύσεως και της εξαρτήσεως αυτού από τον συνάνθρωπον του, διά της καταργήσεως της ατομικής ιδιοκτησίας επί των οργάνων της παραγωγής και της εθνικοποιήσεως τούτων.

Οσον με άλλας λέξεις, ο σοσιαλισμός απεκδέχεται και επιδιώκει την κατάργησιν του σύγχρονου κεφαλαιοκρατικού συστήματος της παραγωγής και διανομής του πλούτου μεταξύ των ανθρώπων, άλλο τόσον επιζητεί και επιδιώκει εκ παραλλήλου εν τη Διεθνή τάξει, την κατάργησιν του συγχρόνου ιμπεριαλιστικού κεφαλαιοκρατικού Αποικιακού συστήματος διά της ανακατανομής του Κόσμου εις ανεξάρτητα και πολιτικώς ελεύθερα Έθνη, επί τη βάσει του δόγματος του αυτοκαθορισμού των Λαών.

2. Ανεξαρτήτως των από "Συνειδήσεως" πεποιθήσεων και ιδιαιτέρων προτιμήσεων αυτών, προς το Κοινωνικόν καθεστώς, το οποίον η αναπόδραστος Ιστορική αναγκαιότης έταξεν ήδη ως το Κοινωνικόν Καθεστώς της ανθρωπότητας, διά το Μέλλον, ούτοι φρονούσι ότι η μικρά και άσημος Κύπρος, εν τη οποία συν άλλοις, η βιομηχανική οργάνωσις της παραγωγής διατελεί εισέτι εις εμβρυώδη κατάστασιν, δεν δύναται ν' αποτελέση το πρόσφορον πεδίον τολμηρών

κοινωνικών πειραματισμών ή άλλης τινός ασυνήθους ριζικής και ανατρεπτικής δράσεως. Διά τούτο η στοιχειώδης λογική και η σκέψις ανθρώπων πεπροικισμένων με κοινόν νουν και πρακτικόν πνεύμα, ώθησε τούτους επιθυμούντας να εργασθούν κοινωφελώς και επωφελώς, ιδία διά τας κοινωνικάς εκείνας τάξεις της Πατρίδος των, των οποίων την ηγεσίαν λογικώς και φυσικώς επιζητούσι, να συμμερισθούν το πρόγραμμα και να υιοθετήσουν τας πολιτικάς μεθόδους της προοδευτικής εκείνης πολιτικής κινήσεως, ήτις επιδιώκει να εξασφαλίση εις τον Κύπριον εργάτην, τον αγρότην και τον μικροαστόν-άμοιρον μέχρι του **1939** τουλάχιστον και της στοιχειοδεστέρας Νομοθετικής προστασίας-όλα τα νομοθετικά υλικά και ηθικά πλεονεκτήματα, τα οποία σκληροί και αιματηροί αγώνες μιας εκατονταετηρίδος εξησφάλισαν ήδη εις τον ευρωπαϊόν και αμερικανόν συνάδελφον του.

Ούτω λοιπόν, τιθεμένων των ανωτέρω δύο προϋποθέσεων, η ειλικρινής συνεννόησις και συνεργασία αυτών μεθ' όλων των προοδευτικών στοιχείων της μέσης και της μικράς αστικής και της αγροτικής τάξεως και μεθ' όλων των πεφωτισμένων αστών με τας οπωσδήποτε ευρυτέρας πολιτικάς και κοινωνικάς αντιλήψεις των, και εύκολος ήτο και εφικτή, διότι ουδέ και εις τας υπό "συνειδήσεως" αντιρρήσεις πολλών εξ ημών, ηδύνατο να προσκρούση.

Αι απαραίτητοι προϋποθέσεις της πολιτικής συμπράξεως ιδεολογικώς ανομοιογενών ομάδων είναι η αναγνώρισις αφ' ενός και ο αμοιβαίος σεβασμός των προσωπικών πεποιθήσεων και αρχών των κατ' ιδίαν μονάδων της πολιτικής ενώσεως ή με άλλας λέξεις η αναγνώρισις της ελευθερίας της σκέψεως και της συνειδήσεως του ανθρώπου, ως βάσεως της συμπράξεως προς μόνιμον και τελεσφόρον πολιτικήν δράσιν και η διατύπωσις προγράμματος κοινής πολιτικής ενεργείας, περιλαμβάνοντος τας θεμελιώδεις πολιτικάς και κοινωνικάς αρχάς και επιδιώξεις του κόμματος, ως αύται θα απορρεύσουν εκ της κοινής

σκέψεως και θα αποκρυσταλλωθούν εις κοινήν απόφασιν των συνεργαζομένων πολιτικών ομάδων με προοπτικήν της κοινωνικής και πολιτικής δράσεως αυτού, το απαραίτητον χρονικόν όριον το οποίον θα χρειασθή προς εκπλήρωσιν και επιβολήν του κομματικού προγράμματος και κωδικοποίησιν των αρχών αυτού εις θετικούς Νόμους της Πολιτείας.

Αυτή ήτο περίπου η μεθοδική προσπάθεια και ενέργεια ήτις κατεβλήθη υπό εκλεκτών πολιτών της Λεμεσού κατά τα έτη **1938-1939** προς οργάνωσιν του πρώτου Παγκυπρίου Πολιτικού Κόμματος Αρχών, προσπάθεια ήτις ανεστάλη προσωρινώς μετά την άρνησιν του Κυβερνήτου Πάλμερ, όπως χορηγήση την αναγκαίαν άδειαν προς σύγκλησιν πολιτικής συνελεύσεως προς ανταλλαγήν σκέψεων επί των δυνατοτήτων και τυχόν ευνοϊκών συνθηκών, τας οποίας παρουσίαζε το Κυπριακόν πολιτικόν και κοινωνικόν περιβάλλον διά την ίδρυσιν τοιούτου κόμματος. Ποίος λοιπόν ιδιαίτερος και σοβαρώτατος λόγος, θα έκαμνε τους εν λόγω ιδεολόγους να παραμερίσουν ή να αγνοήσουν ή να καταπολεμήσουν την εφαρμογήν του ανωτέρου θεμελιώδους κανόνος της Πολιτικής του σοσιαλισμού επί του πεδίου των διεθνών σχέσεων των Λαών προς αλλήλους, εις την περίπτωσιν της ιδιαιτέρας αυτών πατρίδος, της Κύπρου, της οποίας την Εθνολογικήν σύστασιν και τον γνησιώτατον Ελληνικόν χαρακτήρα "πιο γνήσιον κι από τον Εθνολογικόν χαρακτήρα της Μακεδονίας και Θράκης"- ασμένως αναγνωρίζουσι"

(Μεταγλώττιση)

"Στα τα τέλη της λαμπρής Κυβερν. θητείας του Σερ Ρίτμονντ Πάλμερ, έφθασαν φήμες μέχρι σε μένα, ότι η Βρετ. Κυβέρνηση μελετούσε την αλλαγή τακτικής απέναντι στον Κυπρ. Λαό και την εισαγωγή νέου πολιτεύματος και διακυβερνητικού συστήματος στην Κύπρο που έτεινε τελείως προς την αυτοδιοίκηση.

Ανεξάρτητα του εάν οι φήμες εκείνες ήσαν βάσιμες ή αβάσιμες, άρχισε μετά την κυκλοφορία τους,

κάποια κίνηση εδώ στη Λεμεσό μεταξύ των πολιτευομένων, επιστημόνων και διανοουμένων προς ίδρυση Πολιτικού Κόμματος Αρχών, με κύρια πολιτική διεκδίκηση του την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα και με άλλες επιδιώξεις τοπικού χαρακτήρα όπως λ.χ. την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση της Κύπρου, σε νέες συγχρονισμένες βάσεις.

Εισηγητής της ίδρυσης τέτοιου Κόμματος Αρχών υπήρξε, απ' ότι θυμούμαι, ο γράφων το παρόν άρθρο, ο οποίος προέβη και σε βολιδοσκοπήσεις προσώπων- στην πόλη και την Επαρχία-προς συμμετοχή σ' αυτό ανθρώπων που ανήκαν σε όλες τις τάξεις της Κυπριακής κοινωνίας.

Απροθυμία και άρνηση προς συμμετοχή, αντετάχθη, ως ήταν φυσικό, μόνο από πρόσωπα που ανήκαν στην τάξη των ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΩΝ από την κατάσταση, η οποία από ταξικό τρόπο κάποιου ενστίκτου, συμβολίζει την ΑΡΝΗΣΗ και εκπροσωπεί την ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ εναντίον κάθε κίνησης η οποία προσιωνίζεται μεταβολές στην οικονομική και κοινωνική σύνθεση της Κοινωνίας, οι οποίες θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της και την κατ' εξοχή προνομιούχα θέση την οποία αυτή κατέχει στο πλαίσιο του σημερινού κοινωνικού καθεστώτος του Κεφαλαιοκρατικού.

Οι χαρακτηριστικές απαντήσεις, οι οποίες μας δίδονταν από μερικούς κυριότερους εκπροσώπους αυτής ως λ.χ. "το κεφάλαιο ή το εμπόριο, εμπορεύεται αλλά δεν κάμνει πολιτική", "δεν είναι καιρός τώρα για πολιτικά κόμματα" κλπ, μας έπεισαν ότι, προς ευδόωση του σκοπού μας, θα έπρεπε να στραφούμε αποφασιστικά προς τις άλλες τάξεις της Κοινωνίας μας, τη μέση και μικρή αστική τάξη και προς τις πολυπληθέστερες τάξεις των αγροτών καλλιεργητών την υλική, ηθική, πνευματική και κοινωνική εξύψωση και ευημερία των οποίων θα έπρεπε να τάξουμε ως το σκοπό των πολιτικών επιδιώξεων του Κόμματος στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής του πολιτικής.

Συνεννοήσεις προς συμμετοχήν στο Κόμμα

διεξήχθησαν και με πρόσωπα των οποίων οι πεποιθήσεις και η ιδεολογία ήταν πλήρως αριστερές. Οφείλω, εν τούτοις να ομολογήσω αμέσως και από τώρα ότι, η πολιτική συνεργασία με αυτούς σε τίποτε δεν προσέκρουσε, διότι από τις ενδελεχείς συζητήσεις τις οποίες είχαμε με αυτούς, πάνω στα εθνικά οικονομικά και Κοινωνικά προβλήματα της χώρας μας, φθάσαμε στα ακόλουθα αναμφισβήτητα συμπεράσματα:

1. Οσον αφορά τις εθνικές διεκδικήσεις του Ελληνισμού επί της Κύπρου, η ιδεολογία τους συμφωνεί απόλυτα με την εθνική ιδεολογία όλων των άλλων Κυπρίων και προς την πολιτική δράση του κυπριακού λαού προς Ένωση με την Ελλάδα.

Οι θέσεις του διεθνούς Σοσιαλισμού, στο πρόβλημα της εθνικής ανεξαρτησίας και της απελευθέρωσης όλων των υποδούλων Λαών της γης από της κυριαρχίας των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, είναι τόσο ουσιώδεις και κατέχουν τέτοια θέση στο χάρτη των θεμελιωδών διεκδικήσεων του σοσιαλισμού, όσο και η χειραφέτηση του ανθρώπου από το Κεφάλαιο και η άρση της εκμετάλλευσης και της εξάρτησης του από το συνάνθρωπο του, με την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας στα όργανα της παραγωγής και της εθνικοποίησης τους.

Οσον με άλλες λέξεις, ο σοσιαλισμός απεκδέχεται και επιδιώκει την κατάργηση του σύγχρονου κεφαλαιοκρατικού συστήματος της παραγωγής και διανομής του πλούτου μεταξύ των ανθρώπων, άλλο τόσο επιζητεί και επιδιώκει παράλληλα στη Διεθνή τάξη, την κατάργηση του σύγχρονου ιμπεριαλιστικού κεφαλαιοκρατικού Αποικιακού συστήματος με την ανακατανομή του Κόσμου σε ανεξάρτητα και πολιτικώς ελεύθερα Έθνη, στη βάση του δόγματος του αυτοκαθορισμού των Λαών.

2. Ανεξάρτητα των πεποιθήσεων από "Συνειδήσεως" και ιδιαιτέρων προτιμήσεων τους, προς το Κοινωνικό καθεστώς, το οποίο η αναπόδραστη Ιστορική αναγκαιότητα έταξε ήδη ως το Κοινωνικό Καθεστώς της ανθρωπότητας, για το Μέλλον, αυτοί

φρονούν ότι η μικρή και άσημη Κύπρος, στην οποία επιπλέον, η βιομηχανική οργάνωση της παραγωγής διατελεί ακόμη σε εμβρυώδη κατάσταση, δεν δύναται ν' αποτελέσει το πρόσφορο πεδίο τολμηρών κοινωνικών πειραματισμών ή κάποιας άλλης ασυνήθους ριζικής και ανατρεπτικής δράσης. Γι' αυτό η στοιχειώδης λογική και η σκέψη ανθρώπων προικισμένων με κοινό νου και πρακτικό πνεύμα, ώθησε αυτούς που επιθυμούν να εργασθούν κοινωφελώς και επωφελώς, ιδιαίτερα για τις κοινωνικές εκείνες τάξεις της Πατρίδας τους, των οποίων επιζητούν την ηγεσία λογικά και φυσικά, να συμμερισθούν το πρόγραμμα και να υιοθετήσουν τις πολιτικές μεθόδους της προοδευτικής εκείνης πολιτικής κίνησης, η οποία επιδιώκει να εξασφαλίσει στον Κύπριο εργάτη, τον αγρότη και τον μικροαστό-άμοιρο μέχρι του **1939** τουλάχιστο και από τη στοιχειοδέστερη Νομοθετική προστασία-όλα τα νομοθετικά υλικά και ηθικά πλεονεκτήματα, τα οποία εξασφάλισαν ήδη σκληροί και αιματηροί αγώνες μιας εκατονταετηρίδα στον ευρωπαϊό και αμερικανό συνάδελφο του.

Ενώ έτσι λοιπόν τίθεντο οι δύο προϋποθέσεις ανωτέρω, η ειλικρινής συνεννόηση και συνεργασία τους με όλα τα προοδευτικά στοιχεία της μέσης και της μικρής αστικής και της Αγροτικής Τάξης και με όλους τους πεφωτισμένους Αστους με τις οπωσδήποτε ευρύτερες πολιτικές και κοινωνικές αντιλήψεις τους, και εύκολη ήταν και εφικτή, διότι ούτε και μπορούσε να προσκρούσει στις αντιρρήσεις λόγω "συνείδησης" πολλών από εμάς.

Οι απαραίτητες προϋποθέσεις της πολιτικής σύμπραξης ιδεολογικώς ανομοιογενών ομάδων είναι η αναγνώριση αφ' ενός και ο αμοιβαίος σεβασμός των προσωπικών πεποιθήσεων και αρχών των κατ' ιδίαν μονάδων της πολιτικής ένωσης ή με άλλες λέξεις η αναγνώριση της ελευθερίας της σκέψης και της συνείδησης του ανθρώπου, ως βάσης της σύμπραξης προς μόνιμο και τελέσφορο πολιτική δράση και η διατύπωση προγράμματος κοινής πολιτικής ενεργείας, που περιλαμβάνει τις θεμελιώδεις πολιτικές και

κοινωνικές αρχές και επιδιώξεις του κόμματος, όπως αυτές θα απορρεύσουν από την κοινή σκέψη και θα αποκρυσταλλωθούν σε κοινή απόφαση των συνεργαζομένων πολιτικών ομάδων με προοπτική την κοινωνική και πολιτική δράση του, το απαραίτητο χρονικό όριο το οποίο θα χρειασθεί προς εκπλήρωση και επιβολή του κομματικού προγράμματος και κωδικοποίηση των αρχών του σε θετικούς Νόμους της Πολιτείας.

Αυτή ήταν περίπου η μεθοδική προσπάθεια και ενέργεια η οποία καταβλήθηκε από εκλεκτούς πολίτες της Λεμεσού κατά τα έτη **1938-1939** προς οργάνωση του πρώτου Παγκύπριου Πολιτικού Κόμματος Αρχών, προσπάθεια η οποία αναστάληκε προσωρινά μετά την άρνηση του Κυβερνήτη Πάλμερ, όπως χορηγήσει την αναγκαία άδεια προς σύγκληση πολιτικής συνέλευσης προς ανταλλαγή σκέψεων στις δυνατότητες και τυχόν ευνοϊκές συνθήκες, τις οποίες παρουσίαζε το Κυπριακό πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον για την ίδρυση τέτοιου κόμματος. Ποιος λοιπόν ιδιαίτερος και σοβαρώτατος λόγος, θα έκαμνε τους εν λόγω ιδεολόγους να παραμερίσουν ή να αγνοήσουν ή να καταπολεμήσουν την εφαρμογή του πιο πάνω θεμελιώδους κανόνα της Πολιτικής του σοσιαλισμού στο πεδίο των διεθνών σχέσεων των Λαών μεταξύ τους στην περίπτωση της ιδιαίτερης πατρίδας τους, της Κύπρου, της οποίας την Εθνολογική σύσταση και τον γνησιώτατο Ελληνικό χαρακτήρα "πιο γνήσιο και από τον Εθνολογικό χαρακτήρα της Μακεδονίας και Θράκης"-αναγνωρίζουν με μεγάλη χαρά"

Οι προσπάθειες δεν θα έμεναν ως εδώ αλλά θα αναθερμαίνονταν και θα εντεινόνταν τα επόμενα χρόνια μέχρι που θα οριστικοποιείτο η ίδρυση του ΑΚΕΛ, πάνω σε σταθερή βάση.